

Práce se zabývá činností Čechoameričana Emanuela Vosky v době první světové války a jeho aktivity sleduje z hlediska československého zahraničního odboje, propagandy, zpravodajských služeb i krajanského hnutí. Po první světové válce byl vytvořen obraz Vosky jako prvního českého špiona a předního spolupracovníka T. G. Masaryka. Práce upřesňuje tento obraz a snaží se odpovědět na otázku, nakolik byla Voskova činnost za války významná pro zahraniční odboj a jaký byl jeho reálný podíl na vzniku samostatného československého státu.

Voska odjel do USA jako devatenáctiletý; dokázal se zde prosadit jako podnikatel a etablovat v krajanských organizacích, ve kterých se vymezil jako volnomyšlenkář, sokol a levicově orientovaný radikál. Jeho cesta do Evropy v roce 1914, navázání kontaktů s T. G. Masarykem a britským žurnalistou Wickamem Steedem mu poskytly unikátní pozici pro komunikaci mezi krajanskými organizacemi v USA, představiteli Dohody a vznikajícím exilovým centrem v Evropě.

Po návratu do USA se Voska stal předním představitelem krajanské organizace „České národní sdružení“, jejímž cílem byl rozpad Rakousko-Uherska a samostatný stát Čechů a Slováků. Krajanské organizace, především České národní sdružení, se staly nátlakovými skupinami prosazujícími československou nezávislost, i když skutečné vedení bylo posléze převzato Československou národní radou vedenou Masarykem a Benešem v Londýně a Paříži. Voska se zasloužil o finanční a politickou podporu ČSNR a napomohl potvrdit její vedoucí roli. ...